

KUVAT: HANNU JUKOLA

Uskoon kasvanut Tuomas Enbuske:

Olen edelleen skeptikko!

RISTO K. JÄRVINEN

"Olen edelleen Mensan jäsen, seuraan tieteen viimeisimpiä uutisia. Maailmankuvani on äärimmäisen tieteellinen. Ja uskon Jumalaan."

KIIHKEÄNÄ ATEISTINA ja skeptikkona tunnettu toimittaja-kolumnisti-podcastaja Tuomas Enbuske ilmoitti maaliskuussa *Kirkko ja kaupunki* -lehdes-
sä kasvaneensa uskoon. Hän itse oli todennut asian jo vuonna 2022 ja sitä ennen kertonut kirkkosakäymisistään vuoden verran *Twitterissä*.

Uskovaiset ottivat uutisesta tietysti kaiken irti. Pääsiäisyön messussa Enbuske jo saarnasi synnistä Mikaelinkirkossa Turussa. Jotkut ateistit ja skeptikot taas olivat raivoissaan. ”Olette jostain olemattomasta Jessestä ja armosta horisevia taikauskovaisia sekopäitä. Totisesti olette!”

Skeptikko-lehden haastattelussa 19.5. Enbuske mm. kertoo, kuinka voi samaan aikaan sekä omata tieteellisen maailmankuvan että uskoa Jumalaan.

”ÄHÄKUTTI, DAWKINS JA HARRIS”

Kerrot kasvaneesi uskoon yli kymmenen vuoden loogisen päättelyn, keskustelujen ja lukemisen kautta. Kerro tarkemmin tästä prosessista.

Hauska vastata tähän haastatteluun. Fiilis on vähän kuin olisi poliisikuulustelussa, mutta kokeillaan.

Myös silleen kaffkamainen fiilis, että tiedän, että mitä tahansa sanon, niin lukijat eivät usko. Mutta mä olen kasvanut uskoon 46 vuotta, siitä lähtien, kun vanhempani kastoivat mut ja lukivat iltarukouksen nukkumaan mennessäni. Opim lukemaan nelivuotiaana ja olen lue-
nut elämässäni enemmän kuin kaikki NHL:n pelaajat yhteensä.

Hankala sanoa, mikä erityinen kirja olisi johdattanut minut uskoon. Lapselliset ateistivuoteni olivat nolkytluvun loppupuolella, jolloin luin kaikki **Dawkinsit** ja **Harrisit** ja muut ateistiklassikot, ja olin julistava ateisti. Tajusin jo rippikoulussa, ettei mitään Jumalaa ole olemassa.

Mutta ähäkutti. Oikeastaan vasta Dawkinsin ja Harrisin kirjat yllyttivät minua uskomaan. Koska aivoni toimivat niin, että lukiessani alan toimia tekstin vasta-asianajajana. Noiden lisäksi esimerkiksi **Dennettin** kirjat uskomusjärjestelmien syntymisestä ovat olleet mulle tärkeitä. Ja ovat edelleen totta ja päteviä.

Mulla on muutamia ystäviä, jotka ovat äärettömän älykkäitä. Olen introvertti ja elän lähinnä abstraktioiden maailmassa. Eli luen ja juttelen ystäväni kanssa kirjoittaen. Olen jutellut vuosikautia uskosta mm. matemaatikkoystäväni kanssa. Hän on huippuälykäs ja oli samalla tavalla kiihkeä ateisti kuin minä. Tässä tulee oleellinen asia: minkään juttelun *tavoite* ei ollut alkaa uskoa Jumalaan. Looginen päättely ei toimi niin, että päätetään lopputulos ensin ja haetaan siihen sitten todisteita.

Minkäläinen on tämä uskosi, johon et siis ole tullut vaan kasvanut?

Uskon, että Jeesus kuoli ristillä meidän syntiemme tähden, ja sen takia meillä on armo, sen takia kelpaamme sellaisena kuin olemme. Emme voi koskaan täysin kelvata toiselle ihmiselle, mutta Jeesukselle me kelpaamme. Oleellista uskossani on siis armo. Erittäin oleellista

on se, että emme pelastu teoillamme, vaan yksin uskosta, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden.

”ATEISTIT JA SKEPTIKOT EIVÄT VOI YMMÄRTÄÄ PYHÄÄ HENKEÄ”

Olet väittänyt, että ateismi synnytti woke-ideologian, jossa neuvotellaan koodeista koko ajan: miksi saa kutsua ketäkin, mikä on mikäkin sukupuoli ja mikä mitäkin seksuaalisuutta. Että kyseessä on sama asia kuin kristinuskon kohdalla aikanaan. Että tämän takia jo 2000 vuotta testattu uskonto on parempi kuin woke, jota meille nyt tarjotaan.

Kaikki uskomusjärjestelmät syntyvät samalla logiikalla. Tätäkin juttua lukevalla ateistiskeptikolla on samalla logiikalla syntynyt uskomusjärjestelmä kuin minulla. (Tämä ei tietenkään tarkoita, että kaikki uskomusjärjestelmät olisivat yhtä hyviä.) Mutta uskonnolle on aina oma ekolokero, joka täyttyy jollakin. Yksikään *Dunbarin lukua* isompi ihmisryhmä ei toimi ilman tabuja, pyhiä asioita, saastuneita sanoja tai seksuaalikon-
trollia. Ei yksikään. Ja wokessa neuvotellaan nimenomaan nyt kaikista näistä asioista. Se on täyttävä hulluutta.

Sinulla on synestesia, eli mm. näet maailman laatikkoina: atomien laatikko (minä suutelin sinua), ideoiden laatikko (minä rakastin sinua) ja nyt sinulle on avautunut uusi, uskannon laatikko. Miten laatikoissa voi olla ristiriitaista tietoa uskonnosta ja tieteestä?

Siten, että ne ovat eri laatikot. Voithan esimerkiksi atomien maailman laatikossa tietää, että joku on täysi mulkku ja tietää kaikki faktat, kuinka hän on tehnyt sinua kohtaan väärin. Mutta silti abstraktioiden maailman laatikossa voit rakastaa häntä, etkä saa sitä rakkautta pois päältä, vaikka yrittäisit, koska rakastat. Eli atomien maailman faktoilla ei voi aina muuttaa abstraktioiden maailman laatikon faktoja. Rakkaus on oikeasti olemassa, vaikkei siihen voi koskea.

Miten silti voit uskoa konkreettisesti, että ehtoollisleipä on Jeesuksen ruumis ja viini verta?

Miten voit uskoa, että rakastat vaimoasi, vaikka et voi koskea siihen rakkauteen? Tämä ei ollut näsäviisas vastaus. Rakkaus on mulla kakkoslaatikossa ja uskonto kolmosessa. Mutta se ei siis tarkoita, että kaikki olisi jotenkin symbolista, vaan se kaikki todella on totta.

Uskotko Raamatun ihmetekoihin kuten Eevan luomiseen Aatamin kylkiluusta ja Jeesuksen vetten päällä kävelyyn?

Tiedän, että nuo ovat symbolisia myyttejä, jotka ovat kiertäneet Lähi-idässä eri muodoissa ja eri uskonnoissa. Tiedän myös, että ihminen on kehittynyt evoluutiossa pikku hiljaa samasta kantalaajasta simpanssin kanssa. Mulla on hyvin tieteellinen maailmankuva, ja olen edelleen kiinnostunut mm. neurotieteistä ja evoluutiobiologiasta.

Enbuskesta tuli hetkessä kysytty puhuja uskonnollisissa tilaisuuksissa. Kuvassa hän keskustelelee Kuopion piispan Jari Jolkkosen kanssa Kirkon juhlat -tapahtumassa Tampereen tuomiokirkossa toukokuussa.

Odotatko Jumalalta ihmetekoja?

En odota. Me luterilaiset kuulumme siihen koulukuntaan, että mielestämme ihmeteot ovat ikään kuin ”holdissa”. Esimerkiksi pyörätuolia käyttävien ”parantaminen” kävelemään on vaarallista ja johtuu siitä, että sairas ihminen adrenaliiniryöpystä pystyy kyllä kävelemään yllättävän pitkäänkin. Mutta seuraavana päivänä paikat ovat vielä enemmän kipeitä.

Olet kokenut Pyhän Hengen kosketuksen?

Siitä on nolointa puhua. Olenkin kutsunut tapahtunutta Jumalan vittuiluksi minulle. En olisi tarvinnut sitä kosketusta, koska en ole millään tavalla mystikko. Mutta niin vain Pyhä Henki on koskettanut minua muutaman kerran. Ne hetket ovat liittyneet tilanteisiin, joissa olen saanut jonkun oivalluksen, joka on yleensä liittynyt siihen, miten voisin tehdä muille hyvää. Se kosketus tuntuu kuin MDMA:n ja orgasmin yhdistelmältä. Paitsi paljon paremmalta, koska siinä tajuaa äärettömän hyvyden ja rakkauden. Että se kaikki todella on olemassa.

Tämä on hyvin henkilökohtainen asia. Jos asiaa on hankala ymmärtää, niin vertaa sen logiikkaa siihen, miltä tuntuu rakastaa omaa lastaan. Sen selittäminen ihmiselle, joka ei ole koskaan rakastanut ketään, olisi yhtä hankalaa. (En siis väitä, etteivät ateistit rakasta, vaan että ateistit eivät voi ymmärtää Pyhää Henkeä.)

Minkälainen todistusaineisto saisi sinut luopumaan nykyisestä uskostasi?

Varmaan samanlainen kuin mikä saisi sinut luopumaan uskomasta siihen, että olet oikeasti sinä. Ja että olet maapallolla toisten ihmisten kanssa. Sellainenkin on teoreettisesti mahdollista, muttet varmaankaan pidä sitä kovin todennäköisenä.

JUMALA EI LUONUT VITTUILLAKSEEN SKEPTIKON AIVOJA

Olet entinen ateisti, nykyinen uskovainen. Oletko edelleen kuitenkin skeptikko?

Totta kai. Olen edelleen Mensan jäsen, luen tiedekirjoja, seuraan tieteen viimeisimpiä uutisia. Maailmankuvani on äärimmäisen tieteellinen. Olen älykäs loogikko. Ja uskon Jumalaan. Jännintä on, että en joudu luopumaan mistään tai pienentämään tai tyhmentämään itseäni. Tai välttämään epämiellyttäviä kirjoja, kysymyksiä tai puheenaiteita.

Miten erottelet uskonnon ihmeet ja väitetyt parapsykologiset ilmiöt?

Uskonnon ihmeet ovat erilaisia kuin ei-uskovana luulin. Ylipäätään uskominen on aivan erilaista kuin luulin sen olevan silloinkin, kun halusin uskoa. Jos uskonto oli-

si ihmeautomaatti, niin että syöpä paranisi rukoilemalla, ei koko hommassa olisi mitään pointtia. Totta kai silloin kaikki ihmiset uskoisivat siihen samalla tavalla kuin painovoimaan, eikä kukaan tajuaisi sitä ihmeeksi.

Pidätkö esimerkiksi tarot-korttien luentaa, humanoideja, ufoja yms. saatanan juonena harhauttaa ihmistä pois Jumalan luota vai suhtaudutko niihin skeptisesti?

En pidä niitä saatanan juonina.

Suhtaudutko itse omaan uskoosi skeptisesti?

Suhtaudun samalla tavalla skeptisesti kuin sinä suhtaudut skeptisesti siihen, että olet sinä. Voithan olla tietokonesimulaatio. Mutta uskon sinun pitävän tätä oikeasti hyvin uskomattomana.

Ei kai tämä uskosi vain ole pila – koe, jonka avulla testaat ihmisten reagointia?

Ei ole. Viikoittainen kirkossakäynti olisi liian kallis hinta ja ajanhukkaa jonkun testin tekemiseen.

Olet kertonut viestisi ateisteille ja skeptikoille olevan, että lähestykää uskoa enemmän abstraktin taiteen kuin esimerkiksi matematiikan ja fysiikan puolelta. Mitä tarkoitat?

Sitä, että näen maailman kuvioina ja lukuina ja päällekkäisinä abstraktioina. Eli näen esimerkiksi taiteen tai ironian logiikan päässäni matemaattisina laatikkoina, jotka asettuvat abstraktioina päällekkäin. Eli asioissa on meta-tasoja ja meta-meta-tasoja. Eli kaikki on jotakin suhteessa johonkin aiempaan. Eli ymmärrän Jumalaa vä-

”Koin Pyhän Hengen kosketuksen Jumalan vittuiluksi minulle.”

hän samalla tavalla kuin ymmärrän kuvataidetta tai ironiaa. Mutta ne ovat eri asia.

Mikä on viestisi meille skeptikoille?

Tämä on helvetin hankala kysymys. Koska viestini olisi tietysti, että Jeesus kuoli ristillä myös teidän syntienne tähden, eikä Jumala vittuillakseen luonut teille älykkäitä skeptikon aivoja. Samaan aikaan tällainen kauppaaminen ei tietenkään auta, vaan lähinnä lisää teidän defenssiänne asiassa. Mutta kun nyt itse *kysyit*, niin se on viestini.

Lisäksi kuunnelkaa *Suomen nostatus* -podcastia, jossa minä ja **Otto Juote** keskustelemme kahdessa jaksossa siitä, onko Jumala olemassa ja todistamme, että kyllä on. Podcast löytyy kaikista palveluista.

Synti paljastuu edelleen verestä?

JOKO OLET MITTAUTTANUT syntiesi määrän? Skeptikon lukija huomasi, että moni näytti tekevän niin kevätmessuilla Helsingin Messukeskuksessa 21.-24. maaliskuuta. Sormenpäästä otetusta verinäytteestä tehtiin pika-analyysi veren laadusta. Halutessaan sai ”kaupan päälle” syntianalyysin. Syntejä saattoi sitten puhdistella ostamalla erilaisia vitamiineja, kunto-ohjelmia ja coachausta.

Seinäjulisteiden mukaan asiassa vedottiin Raamatun Jesajan kirjan lukuun 1:18, jonka mukaan ”vaikka teidän syntinne ovat veriruskeat, tulevat ne lumivalkeiksi; vaikka ne ovat purppuranpunaiset, tulevat ne villanvalkoisiksi”.

Palvelua tarjottiin *E-Coach Marko Vapan* ständillä. Hetkinen! Nimi kuulostaa tutulta. Aivan: jo kymmenen vuotta sitten mediassa kerrottiin keminmaalaislähtöisten kaksoisveljesten **Marko** ja **Mikko Vapan** yrityksistä *Droppi Veripalvelu ja Mikkoskopia*, joka mm. tekevät kuivaverianalyysia. Veljesten mukaan kuivuneesta verinäytteestä skannattu kuva kertoo henkilön terveystilan. Samaa analyysimenetelmää sovellettiin myös *syntimittari.fi* -palvelussa, jonka kerrottiin paljastavan näytteenantajan syntisyyden asteen.

Skeptikossa 1/2014 uutisoitiin, että *Mainonnan eetti-*

nen neuvosto oli saanut lausuntopyyntönsä yksityishenkilöltä liittyen veren puhtauden mittausta koskevaan mainontaan. Neuvosto katsoi, ettei kuivaveripalvelun mainonta ole yleisesti hyväksytyjen menettelytapojen ja hyvän tavan mukaista.

Tämä ei näköjään veljeksiä pysäyttänyt. Toiminta jatkuu eri nimellä, mutta samoilla väitteillä edelleen. Viime vuonna veljekset pyrkivät läpi pääsemättä eduskuntaan, Mikko *Kristallipuolueen* listoilta Oulun vaalipiiristä, Marko *Valta kuuluu kansalle* -puolueen listoilta Lapin vaalipiiristä. Vaalien jälkeen heidät vangittiin epäiltynä turvallisuussalaisuuden paljastamisesta, joka luokitellaan maanpetosrikokseksi. He olivat kartoittaneet Suomen tunneliverkostoa ja julkaisseet tietojaan somessa, koska olivat kiinnostuneet mm. *tunnelisota*-termillä tunnetusta salaliittoteoriasta, johon maailmalla on kuulunut hyvinkin värikkäitä ja vaikeasti uskottavia väitteitä.

Skeptikon lukija myötähäpesi sitä, että ihmiset varta vasten jonottivat mittaukseen. Itse hän ei kyennyt siihen. ”Viisainta on seurata kolesteroliarvoja, ne paljastavat synnin riittävän hyvin.”

RISTO K. JÄRVINEN